

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 38.

20de september 1896.

22de aarg.



En storstriger.

En Afrikas søn.

Fortælling fra slavelivet.



(Fortsættelse.)

Det var en styg slange. Efterat barnet var sluppet fra den, syntes den at have til hensigt at styrte mod moderen; den havde allerede hvæsende hæbet hovedet mod hende. Negeren sølte en gysen ved dette syn; han vidste, at det var en overmaade giftig slange; men samtidig slyngede han sit spyd i luften og rammede med fuld kraft slangens hoved, saa den blev liggende og bride sig paa jorden. Et nyt slag fra negerens spyd skilte hovedet fra kroppen paa det farlige dyr. Derpaa vendte han sig mod sin hustru, som taknemmelig strakte armene frem mod ham. Og saa gutten kom nu fornøjet springende mod sin far, og denne løftede ham høit i veiret. Det var let at se, at han var stolt af sin kjælle gut. Denne fik derpaa lov til at se paa, mens bukken blev flaaet og skaaret op; samtidig tændte konen op varme, og snart sad familien og frydede sig ved det velmagende maaltid.

"Solima", sagde negeren, hvis navn var Kullo, "vi har nu dobbelt grund til imorgen at deltage i vor stammes offerfest. Har vi ikke paa en slynlig maade faaet erfare, gudernes naadige beskyttelse?"

Hun nikkede bekræftende.

"Men ikke sandt, Kullo, vi vender hjem, før natten kommer."

"Hvorfor det?" spurgte han forbausset.

"Det er ligesom noget, der lægger sig tungt om hjertet paa mig", svarte Solima, "jeg har en følelse af, at en eller anden stor ulykke truer os."

"Har ikke idag min arm beskyttet dig, og guderne flaaet os bi?" spurgte han og søgte at faa hende til at glemme sin ængstelse.

Offerfesten skulde holdes i en landsby, som hed Zurata. Den laa midt inde i de store skove, og dannebes af en række hytter, som laa i en stor rund kreds med en aaben plads i midten. Paa denne plads pleiede stammens offerfester at holdes.

Allerede tidlig om morgenen begyndte folk at strømme sammen fra forskjellige kanter til offerstedet. Tilslut viste ogsaa præsterne sig med afgudsbillederne, ledsaget af

mænd, som slog paa trommer og blæste paa nogle sfigende pipeinstrumenter. Mængden strømmede efter, hvorpaa den egentlig religiøse del af festen fandt sted med ofringer og andet. Dette tog ikke meget lang tid; men saa begyndte negrene med sine vilde fornøielser; disse bestod især af en del voldsomme danse, som blev mere og mere vilde, jo mere der blev drukket af den sterke palmevin. Det var rent utroligt, hvor længe de kunde holde paa med denne vilde dans, men tilsidst begyndte mørket at lægge sig over egnen og gjorde en ende paa tummelen. Havende i drukkenskab lagde man sig til at sove dels i landsbyens hytter og dels i den omliggende skov, og ved midnatstid hvilede gravens stilhed over skov, landsby og danseplads; ogsaa paa den sidste laa adskillige og sov; de havde været saa drukne, at de ikke var naaet længere.

Men Solima havde bedet sin mand at følge med til en hytte, som laa et stykke fjernet fra landsbyen, og hvor nogle af deres venner boede. Gutten var forlængst sovnet, og Kullo bar ham i sine arme, mens de vandrede hen gennem skoven. Grunden, hvorfor de ikke vilde blive i landsbyen, var væsentlig den, at Solima ikke kunde faa fra sig en følelse af, at en eller anden ulykke truede festpladsen.

Paa det nedtrampede græs laa de søvndrukne dansere og anede ikke, at medmennesker, bære end tigere og løver, nærmede sig, fyldte med djævelsk hevnløst, og at den overdrevne jubel, som de nys havde hengivet sig til inden næste morgen vilde være forvandlet til den dybeste jammer og elendighed.

Allerede i flere dage havde den fiendtlige negerstamme, med hvis udsendinge slavehandlaren Nordela havde sluttet overenskomst, været i virksomhed, men saavidt stille og hemmelig som mulig; det var bare stammens ældste, som nærmere kjendte til de planer, som var lagte; men at man skulde ude paa et tog for at røbe slaver var noget, som alle vidste, og som vakte almindelig glæde. Man forsynede sig med en masse reb af palmebark, der skal være næsten uslibelige, og med stor træklubber, hvormed senere en del slaver, som man ikke havde nogen brug for, blev dræbte. Maalet var ikke mindre end fuldstændig at tilintetgjøre den fiendtlige stamme, og naar negeren først er blevet grebet af mordløst skaaner han hverken spæd-

barnet ved moderens bryst eller oldingen ved grabens rand.

Fiendskabet mellem zulakerne* og eboerne var mange aar gammelt; der var kjæmpet saa mangen blodig kamp mellem dem; snart havde zulakerne, snart eboerne seiret, og hadet mellem de to stammer var blevet mere og mere glødende, og om det end i det høre var fred mellem dem nu, ulmede hadet i det stille. Slavehandlerens komme havde nu bragt zulakernes hoddinger til at bestemme sig til at forsøge paa med et slag ganske at knuse sine gamle modstandere. Naar eboerne laa i sin dybeste søvn efter offerfestens svir og tummel, vilde de i nattens stilhed overfalde dem og føre de yngre bort som slaver og dræbe resten. Denne djævelske plan nærmede sig nu sin fyldbørdselse. Ligesom den lumste tiger blodtørstig omkredser sit bytte, indtil den finder det gunstige sted og stieblik til i blinde raseri at kaste sig over sit slagtoffer, saaledes nærmede zulakerne sig eboernes landsby og festplads. Saalænge de hørte lyden af trommerne og piberne og strigene fra de drukkne dansere, blev de liggende paa afstand i det høie græs i en vid ring, hvormed de havde omsluttet landsbyen fra alle kanter. De følte sig fuldstændig sikre, da de var forvisse om, at eboerne ikke anede fare fra nogen kant.

Lad os nu vende tilbage til Kullo og Golima, der havde forladt landsbyen og vandrede i nattens mørke henover mod den hytte, hvor de havde tænkt at lægge sig til at sove. Kullos gang var usikker; palmevinen havde øvet sin virkning ogsaa paa ham, derfor var Golima den, som maatte finde veien. Nu nærmede de sig hytten, hvor deres venner boede; men de saa intet lys fra den, saaledes som de havde tænkt. Havde da deres venner glemt, at de skulde saa gjefter? Bludselig blev Golima staaende stille, og hjertet begyndte at banke voldsomt i hendes bryst. Hendes skarpe øine havde opdaget en mistænkelig bevægelse i græsset, og hun syntes at se nogle hoveder, som hævede sig og atter forsvandt.

„Hvorfor stynder du dig ikke?“ spurgte hendes mand. „Nu orker jeg ikke at bære gutten stort længere.“

„Hys“, sagde hun. „Vi maa flygte! Zulakerne ligger paa lur efter os.“

Hun havde neppe sagt dette, før der blev kastet over hende en slynge, som rev hende til jorden. Lige efter styrtede ogsaa Kullo med et skrig overende; han var bleven rammet af en af zulakernes klubber. Et par minutter senere var begge bundne om hænder og fødder og baarne af kraftige arme ind i hytten, hvis beboere allerede havde lidt samme skjæbne. En stund senere hørtes fra alle kanter zulakerne frigsstrig; de var nu ifærd med at overfalde selve landsbyen. De havde i stilhed sneget sig saa langt, som de kunde, og allerede dræbt ikke saa saa af de sovende; men da en del var baagnet og deres komme ikke længere kunde skjules var det, at de istemte sit uhyggelige frigsstrig, der lød vildt henigennem skoven i natten stilhed.

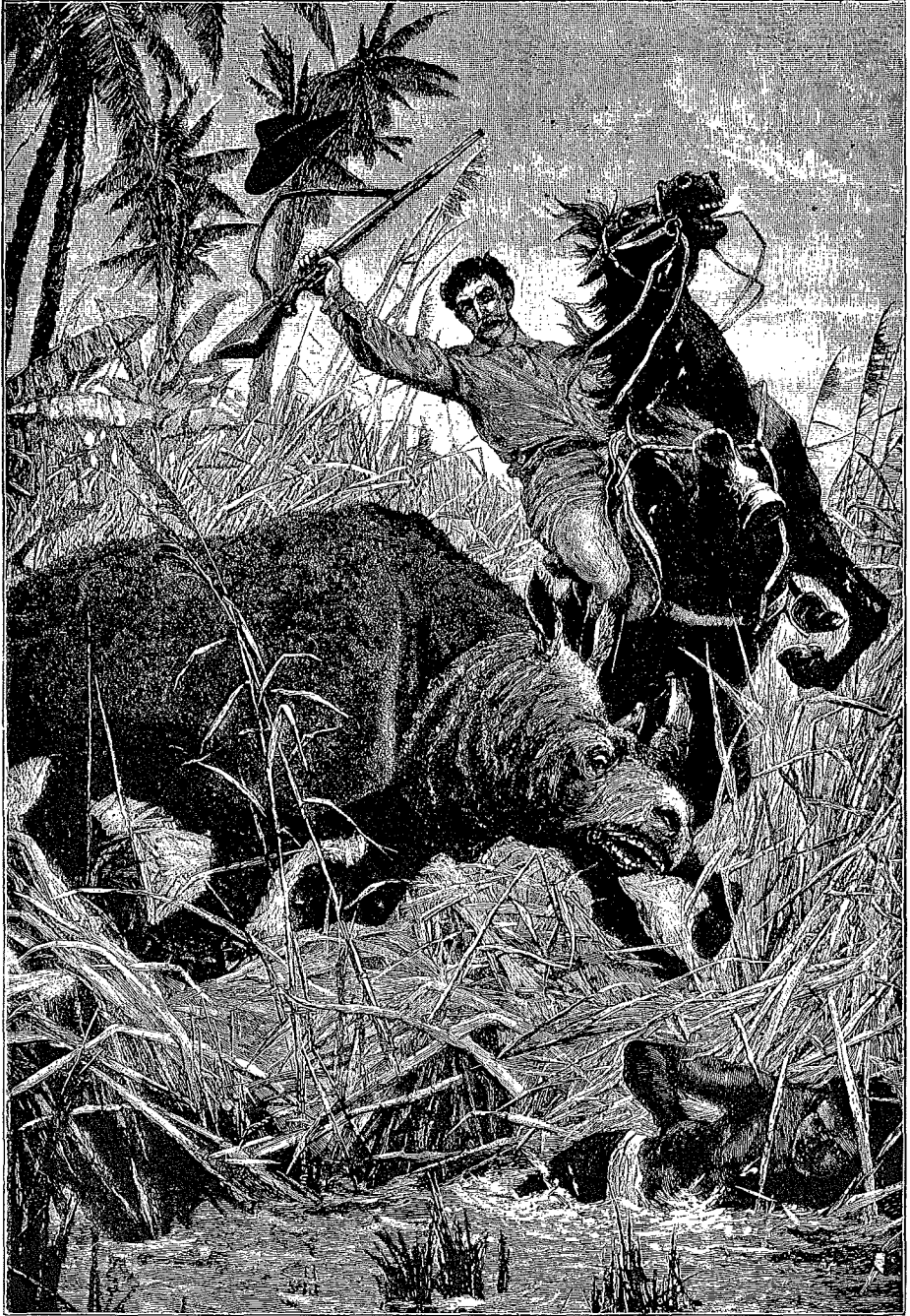
I selve landsbyen mødte de en del modstand, men den tilstand, hvori de befandt sig, gjorde al modstand unyttig, og da det lysnede om morgenen, førtes stammens unge mænd og kvinder afsted som slaver. De gamle var allerede dræbte, ligesom de fleste børn under ni aar; de børn, som var i alderen fra 9—12 aar blev ikke bundne, men drevne afsted som en faareskaf. Mens de ulykkelige fanger førtes bort fra den blodbestænkte landsby, hvor mange maatte efterlade forældre eller børn som ubegravne lig, sang zulakerne sine seierssange og hoppede og dansede under jubel og haan omkring sine fanger.

3. En slavehandel paa Afrikas kyst.

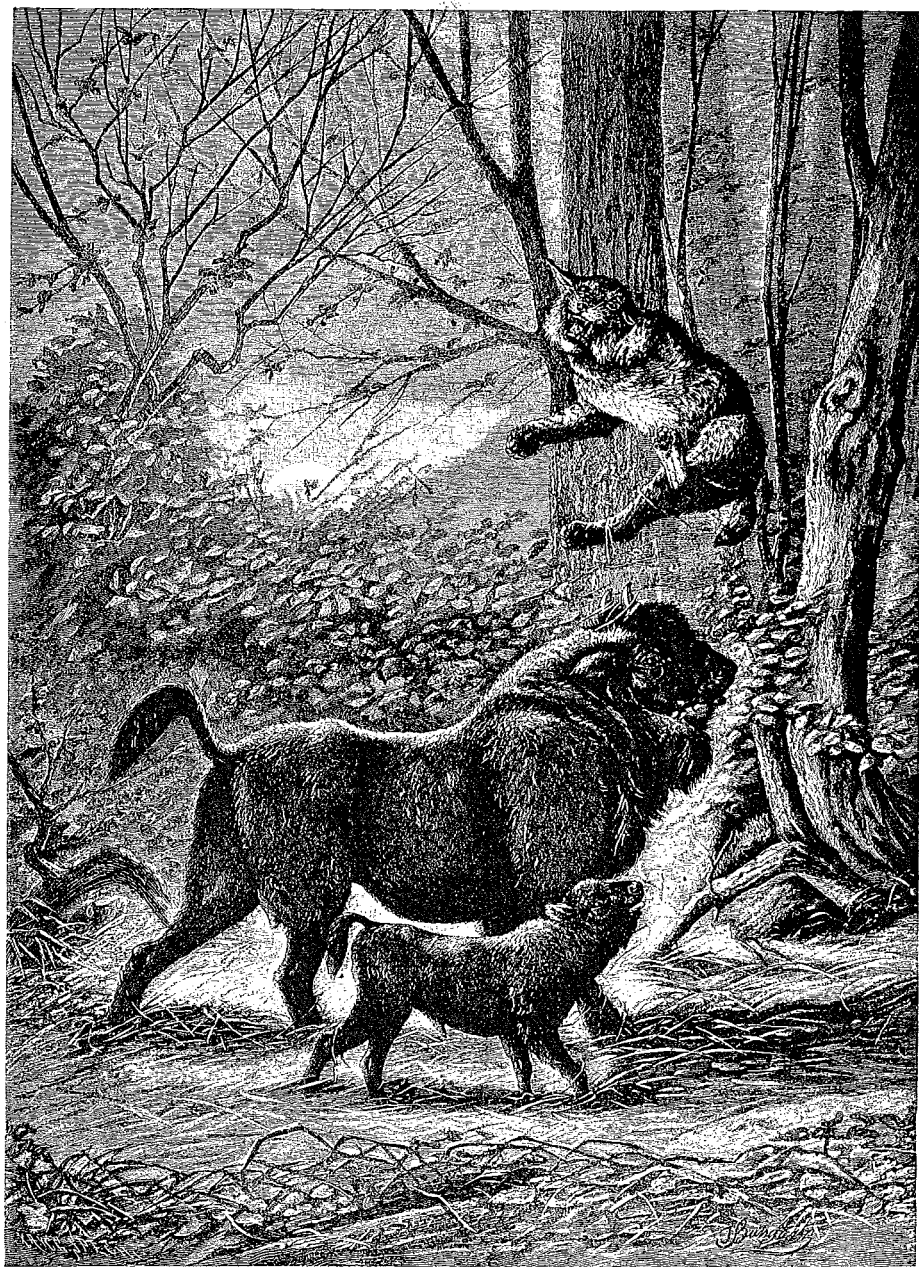
De stakkars fangne eboer førtes ned til kysten; man havde løst baandene om deres fødder, men surrede desto fastere om deres hænder, og svøbeslagene tvang dem til at paastynde sin march. Kvinderne stømmede af smerte og udmattelse, men der var ingen medlidenskab at faa, bare ny haan og nye slag. Hvis nogen af fangerne segnede om af udmattelse, og det ikke var muligt at faa ham til at gaa længere, blev han straks dræbt, og hans lig efterladt som føde for hønser eller rovfugle.

(Fortsættes.)

* Maa ikke forveksles med med „zulakerne“.



Kamp med et næshorn.



Ramp med en gaupe.

Et godt svar.

Den bekendte engelske prædikanter Newman Hall holdt en dag under stort tilløb en prædiken under fri himmel; han blev afbrudt af en saakaldt fritænter, der stod op og sagde: „Efter min mening har opfinderen af gasfen gjort mere for menneskehedens oplysning end alle disse prædikanter tilsammen.“ Bemærkningen fremkaldte uro i forsamlingen, saa det ikke var godt at faa pænselhd. Da reiste der sig en anden mand, efter udseende en haandværker eller noget lignende, og raabte med kraftig stemme: „Ja, jeg er for frihed i tanke og tale. Man har selvfølgerlig ret til at gjøre bemærkninger til en prædikants tale, men ogsaa til at svare paa disse bemærkninger.“ Rungende bravoraab fra fritænteren og hans venner, som i den sidste taler tænkte at have en ligesindet. Manden fortsatte: „Hvor forskjellig end vore meninger og anskuelser kan være, et er dog sikkert, og det er, at vi alle skal dø. Jeg vil derfor opfordre den herre (fritænteren), som nys talte, at han i sin dødsstund, naar den engang kommer, da sender bud efter en gasfabrikant!“ Videre kom han ikke, — et stormende bifald brød løs. Fritænteren blev taus, og Newman Hall kunde uden videre afbrydelser fortsætte sin prædiken. En prægtig fyr, den haandværker! han forskod den kunst at give daaren svar efter hans daarfskab.

Dronning Louise af Preussen.

Det var aaret 1798. Dronning Louise sad ved sit yngste barns, prinsesse Charlottes, vugge. Den lille sov sødt, og moderen saa paa hende med et lykkeligt smil. Da aabnedes døren sagte, og en kammerjomfru hvistede: „Derude staar en fattig kone, som ønsker at tale med Deres majestæt.“ „Lad hende komme ind.“ Der kom en kone i usle klæder og med et ansigt, som var merket af svære lidelser. Hun klagede sin nød, og dronningen hørte taalmodigt paa hende. „Min kjære kone, jeg har hjertelig ondt af Dem og vilde gjerne hjælpe Dem straks; men jeg kan det ikke nu; se her.“ Med disse ord tog hun ud af sit

skrivebord en tom pung. „For øieblikket er jeg ligesaa fattig som De; men kom igjen i aften.“

Konen takkede og gik. Dronningen sendte bud efter statmesteren Walter. „Kjære Walter, De maa være min reddende engel; hjælp mig, saa jeg kan hjælpe andre; jeg har ikke en cent.“

Statmesteren saa forlegen ud. „Deres majestæt, vi har idag den niende, og maanedspengene er opbrugt. Jeg er bange for, at Deres majestæt giver altfor meget ud til fattige.“

Dronningen svarte tilsynladende strengt: „Ganste sandt, hr. statmester. De vil alt-saa ikke?“

„Deres majestæt vil ikke miskjende mig; gjerne gab jeg mit liv for min dronning.“

„Virkelig? Saa meget forlanger jeg ikke; jeg behøver blot 200 daler og det ikke engang af Deres egen kasse. Jeg har netop lovet en fattig kone at hjælpe hende idag. Vil De, man skal sige, at dronningen holder ikke sine løfter? Jeg vil ikke have nogen gave; jeg beder blot om et forskud.“

Statmesteren gik. Om aftenen kom den fattige kone igjen og forlod snart slottet meget lykkelig. Dronningens kasse var blevet forstærket med 200 daler, og deraf fik konen 15.

En uges tid senere sagde dronningen til statmesteren: „Det gjør mig ondt, at jeg maa uleilige Dem nok engang. Jeg havde ikke tænkt, at der skulde komme saa mange fattige; jeg kan ikke hjælpe dem alle. Nu maa De bistaa mig engang til og give mig nok et forskud paa 100 daler. Saa lover jeg Dem, at i næste maaned skal jeg være mere sparsommelig.“

Statmesteren vidste ikke rigtig, hvordan han skulde belægge sine ord. Det var klart, han nødig vilde sige dronningen denne gang; men han havde ondt for at komme ud med sproget.

Da sagde dronningen: „Lad mig høre, hvad De har paa hjerte; De behøver ikke at dølgge noget for mig.“

„Skal jeg sige det rent ud, da synes Hans majestæt kongen slet ikke om forskud og har bestemt forbudt det.“

„Ogsaa naar jeg beder om forskud?“ spurgte dronningen.

Statmesteren taug et øieblik; saa svarte han: „Tilgiv, Deres majestæt; dette kan ikke gaa længere; De bliver skinfattig.“

„Hvor mange børn har De, min kjære Walter?“

„Syb, Deres majestæt.“

„Det er ikke mange“, sagde dronningen; „jeg har flere. Jeg kan ikke tælle de børn, der sværmer omkring mig som landets mor. Synes De, jeg skal bære mig ad som stedmoder mod mine børn? Det gaar ikke an; jeg maa hjælpe, hvor det behøves.“

„Ja“, sagde skatmesteren; „Deres majestæt er som en Guds engel; men jeg har den betænkelighed, at der kommer mange hid, som er uværdige til at faa hjælp.“

Dronningen svarte: „Grænsen mellem selvforskyldt og uforskyldt fattigdom er saa liden, at den lader sig vanskelig bestemme. Hvordan gjør den kjære Gud med os? Hvor meget vilde vel vi faa af ham, dersom han spurgte efter en fortjeneste og værdighed?“

Skatmesteren kunde blot svare, at han skulde sige det til kongen. Louise nikkede: „Læg Deres ord saa, at kongen ikke bliver vred.“

Dronningen gik i tanker og sagde til sig selv: „Er jeg fremdeles kronprinsesse? Har kongen glemt, at jeg er blevet dronning? Det er ikke ret, at dronningen ikke faar en daler mere end kronprinsessen; jeg vil tale med kongen om det.“

Ved bordet havde hun flere gange ordet paa læberne men fik det ikke frem. Tante-fuld gik hun til sin eget rum. Der var en fattig skrædderfamilie, som skulde hjælpes med de 100 daler, hun havde bedet om; men nu maatte hun vente til den første i næste maaned; kanske hjælpen da kom for sent.

Tilfældigvis saa hun hen paa skrivebordet; mod sædbane sad der nøgel i en af skufferne. Hun trak skuffen ud, og hvad saa hun? En mængde nye penge. Uden tanke paa at tælle dem skyndte hun sig ind til kongen. „Hvem har i al hemmelighed lagt disse penge i skuffen?“

„Hvilke penge?“ spurgte kongen.

„I mit skrivebord ligger en mængde nye penge; jeg ved endnu ikke, hvor mange.“

Da smilte Fredrik Wilhelm. „Ved du ikke det, Louise? Herren giver jo sine venner, mens de sover.“

„Ja, det ved jeg“, svarte Louise lykkelig, „og jeg ved ogsaa, hvem den engel er, som Herren har sendt for at hjælpe en stakkars dronning i hendes nød.“ Og hun slog armene om kongens hals og takkede ham.

„Det er godt og vel“, sagde kongen; „men ved du, hvad jeg har istinde? Jeg skulde have lyst til at sende politiprefekten til dig og lade ham true dig med gjælds-fængsel. Du ved, man esteraber dig i alle ting, klæder sig som du o. s. v. Paa den maade paadrager folk sig gjæld, og saa be- raaber de sig paa sin dronnings eksempel.“

„Nei“, svarte dronningen smilende; „det kan man ikke; ingen af disse mennesker har at sørge for saa mange som jeg. Kan jeg hjælpe for, at jeg har saa mange børn og —“

„Og saa lidet penge“, tilføjede kongen. „Nu, det skal blive anderledes; jeg havde glemt, at kronprinsessen er blevet dronning.“ Og Louise kunde rigelig som før skaffe sig venner og forbedere ved sin rundhaandede hjælpsomhed.

Kongens nærværelse.

La Fontaine hed felpresten ved et preus- sisk regiment. Han dvælede engang i en prædiken særlig ved heftighedens synd. Majoren, der var en heftig og lidens- skabelig mand, besværede sig næste dag for presten over, at han var gaaet for vidt i sin prædiken. Presten svarte, at han ikke troede, han havde været personlig i sin tale, om end han gjerne indrømmede, at han ogsaa havde tænkt paa majoren.

Majoren gik bort, efter at han et par gange havde gjentaget: „Ja det hjælper alt- sammen ikke, jeg har et heftigt sind, jeg kan ikke holde det i tømme, det er ganske umuligt.“

Søndagen derefter prædikede La Fontaine om selbbedrag og om de undskyldninger, man pleier at benytte. „Hvorfor siger et menneske, at han ikke kan tæmme sin heftighed, skjønt han meget godt ved, at han, dersom han i sin konges nærværelse sølte sig ophjæst og opbragt, ikke blot kunde, men ogsaa vilde beherske sin heftighed. Og dog bober et menneske at sige, at den stadige nærværelse af kongernes konge hveten indgyder ham nogen frygt eller paa- lægger ham nogen tvang.“ — Dagen efter opspøgte majoren igjen presten. „De havde ret igaar, hr. pastor“, sagde han ydmyg. „Naar De for fremtiden ser, at jeg staar i fare for at falde i min synd, saa mind mig om kongens nærværelse.“

Kamp med et næshorn.

[Se billedet.]

Her berettes om de gamle romere, at de førte vilde dyr fra fjerne egne til sin hovedstad for at gøre sig ved at se dem enten kæmpe indbyrdes eller med slaver. Blandt disse dyr var ogsaa næshorn; saaledes ved man med visshed, at den bekjendte Pompejus bragte næshorn til Rom for at lade dem kæmpe til det forlystelseslyste folks fornøielse.

Og næshornet er i sandhed en modstander, som ikke er at spøge med. Dets styrke er umaadelig stor; naar det bliver tirret, gaar dets raseri over alle grænser, og tæ den, som kommer i berøring med dets kraftige horn. Heldigvis ser næshornet daarlig, saa det af den grund falder nogenlunde let at undgaa dets forbitrede angreb; en øvet jæger lader den komme sig en 10—15 skridt nær og springer saa pludselig tilside; det rasende dyr styrter da forbi og lader sin vrede gaa ud over stene og træer eller river dybe furer i jorden.

Saa heldig er ikke rytteren paa vort billede. Det store plumpe dyr har allerede boret sit horn ind i hestens mave, og snart kan jægeren vente en lignende skæbne, hvis ikke lykken er god. Af sin sorte lebsager har han liden hjælp at vente; thi denne har mere end nok med at passe sig selv. Dyret har vistnok ogsaa al grund til at være forbitret; det har vist ikke været den først angribende; det foretrakker om dagen helst at være i ro, sover og snorker, saa man hører det lang vei; først ved mørkets frembrud pleier den at røre paa sig, plasse i vandet

eller gaa paa græs. Men denegang har jægeren forstyrret dets ro, og saa faar han ogsaa finde sig i følgerne.

Efter tegningen at dømme er det en scene fra en af Afrikas flodbredder, der er fremstillet; thi som man vil se har næshornet to horn ovenfor snuden, og de fleste tohornede næshorn har hjemme i Afrika. I Asien har næshornene blot ét horn; dog findes der ogsaa paa Sumatra og enkelte andre steder tohornede.

Bisonko i kamp med en gaupe.

[Se billedet.]

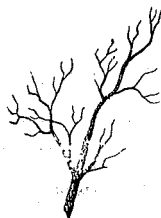
Hogaa det andet billede viser os et kraftigt dyr, hvis horn ikke er at spøge med, nemlig en bisonko; en gaupe har forsøgt at kaste sig over dens unge, men bliver istedet kastet høit i veivet af den forbitrede moder. Det er fra Nordamerika, at dette billede er hentet. Har bisonkoen let for at slynge en gaupe i veivet, saa hjælper dens horn den lidet ligeoverfor menneskenes gode rifler, og disse dyr bliver sjeldnere og sjeldnere der, hvor de før fandtes i tallose flokke.

Oplysning paa gaader i nr. 36

De stulte dyr var: 1. Due, ren, orm. 2. Abc. esel, best. 3. Bibe, grif.

Billedgaade.

$\frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 2$



te rb



stest

